

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

Αθήνα 20-11-2013
Αριθ. Πρωτ. 7898/2013
Αριθ. Ερωτ. 71/13

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 455/2013

Αριθμός Ερωτήματος: Δ56/ΓΕΝ/20/2013 της Γενικής Διεύθυνσης Ασφαλιστικών Υπηρεσιών, Διεύθυνση Διεθνών Ασφαλιστικών Σχέσεων, Τμήμα Διμερών Διεθνών Σχέσεων, του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Περίληψη Ερωτήματος : Περί της καταβολής συνταξιοδοτικών παροχών σε κληρονόμους.

A. Κατά το συνοπτικώς διδόμενο ιστορικό, ο Ν. Μ, ασφαλισμένος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, έχων υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησεως την 11-11-2008, απεβίωσε την 28-1-2010. Μετά ταύτα εξεδόθη η υπ' αριθμ. 19230/4-10-2010 συνταξιοδοτική απόφαση με αναδρομική ισχύ από την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως. Λόγω αμφισβητήσεως εκ μέρους των κληρονόμων, αν θα καταβληθεί το ποσό των συντάξεων (11/11/2008-28/1/2010) βάσει της εξ' αδιαίρετου διαδοχής ή διαθήκης συνταχθείσης στην Αυστραλία, η Υπηρεσία θέτει τα γενικώς διατυπούμενα ερωτήματα, α) πότε καθίσταται «έγκυρη» στην Ελλάδα διαθήκη συνταχθείσα στο εξωτερικό, β) εις περίπτωση υπάρξεως «εγκύρου» διαθήκης, αν η καταβολή δύναται να γίνει στον ορισθέντα δια της διαθήκης εκτελεστή.

B. Κατ' άρθρο 1710 ΑΚ λόγοι κληρονομικής διαδοχής αποτελούν η διαθήκη και ο νόμος, είδη δε αυτής η διαδοχή, α) εκ διαθήκης (ΑΚ 1716 επ), β) εξ άδιαθέτου (ΑΚ 1813 επ.) και γ) αναγκαστική (ΑΚ 1825 επ.). Προκειμένου περί διαδοχής εκ διαθήκης, αν και η τελευταία, είτε συνετάχθη στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή (βλ. Ειρ. Αιγιν. 83/1981 Ελλ. Δνη 1982.55), έχει πλήρη νομική ισχύ και παράγει τις έννομες συνέπειές της από του

θανάτου του διαθέτου (Α.Π 83/2007 Ελλ. Δνη 2007.480, ΑΠ 614/1974 ΝοΒ 1975. 170), αυτή δημοσιεύεται μετά τον θάνατο του διαθέτου από το δικαστήριο ή την προξενική αρχή στην οποία υπάρχει (έχει συνταχθεί ή κατατεθεί ή ιδιόγραφη που προσάγεται), σύμφωνα με ωρισμένη διαδικασία (ΑΚ 1769- 1780, ως έχουν συμπληρωθεί και τροποποιηθεί από τον Κ. Πολ. Δ 807-809), προκειμένου να καταστεί γνωστό το περιεχόμενό της αλλά και η ύπαρξη αυτής . Ούτω δια της δημοσίευσως , η οποία σημειωτέον δεν δημιουργεί τεκμήριο υπέρ του κύρους της (βλ. Αρβανιτάκη εις Κεραμένα/Κονδύλη /Νίκα Ερμ. Κ.Πολ.Δ άρθρ. 807 αρ. 1), α) καθίσταται γνωστό ότι για συγκεκριμένη κληρονομία χωρεί (και) κληρονομική διαδοχική εκ διαθήκης (αν δεν υπάρχει διαθήκη, χωρεί εξ αδιαθέτου διαδοχή), β) από το δημοσιευόμενο περιεχόμενο της διαθήκης καθίσταται γνωστά π.χ. το πρόσωπο των τιμωμένων, τα δικαιώματα, τα οποία αυτοί αποκτούν , οι κληρονομικές μερίδες κλπ. , γ) από την δημοσίευση αρχίζει η προθεσμία αποποίησης (ΑΚ 1847 παρ. 1 εδ. α') κλπ. Αντίγραφα των πρακτικών δημοσίευσως διαβιβάζει άνευ υπαιτίου καθυστέρησεως η γραμματεία του δικαστηρίου ή του προξενείου στην γραμματεία του Μον. Πρωτ. Αθηνών, ως και στην γραμματεία του Μον. Πρωτοδικείου , στην περιφέρεια του οποίου είχε ο διαθέτης την τελευταία εν ζωή κατοικία ή διαμονή του (Κ. Πολ. Δ 808 παρ. 5) .

Β. Εξ άλλου ο διαθέτης δύναται να ορίσει στη διαθήκη εκτελεστές ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (ΑΚ 2017), το λειτούργημα του οποίου αρχίζει από την αποδοχή του (ΑΚ 2019). Εργο του εκτελεστή είναι η εκτέλεση των διατάξεων της διαθήκης, έχει δε δικαίωμα να επιχειρήσει κάθε πράξη την οποία ρητώς επέτρεψε ο διαθέτης ή είναι απαραίτητη για την εκτέλεση των διατάξεών του και με τους ίδιους όρους έχει δικαίωμα να διαχειρίζεται την κληρονομία είτε ολόκληρη είτε κατά ένα μέρος της (ΑΚ 2020). Εντεύθεν, ο εκτελεστής διαθήκης δεν δύναται να ενεργήσει εισπράξεις ή πληρωμές χρεών κλπ. ,εκτός αν έχει δοθεί και η εξουσία διαχείρισεως, η έκταση της οποίας ως και των εν γένει εξουσιών του εκτελεστού είναι ζήτημα ερμηνείας της διαθήκης.

Γ. Πάντως ,εφ' όσον υφίσταται αμφιβολία περί των κληρονόμων, έχομε την γνώμη ότι η Υπηρεσία πρέπει, προκειμένου να προβεί εις ασφαλή καταβολή, να ζητήσει την προσκόμιση κληρονομητηρίου.

